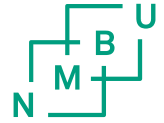

ECN 120

Spareatferd over tid – og to modeller for spareatferd

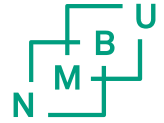
Innhold

- Grunnleggende: Privat forbruk og sparing
- To modeller for sparing:
 - Ando & Modigliani: Overlappende generasjoner (OLG)
 - Friedman: Permanent inntektshypotesa

Privat forbruk og sparing

- Privat sparing: $S_{priv} = Y^d - C = Y - T - C$
 - $Y^d = Y - T$ (disp. inntekt)
- Utleddning
 - $Y = C + I + G + NX$ (antar $NX = 0$)
 - likevekt kapitalmarkedet $\rightarrow I = S_{priv}$
 - balanserte off. budsjett $\rightarrow G = T$
 - $Y = C + I + G = C + S_{priv} + T \rightarrow$
 $Y - T = Y^d = C + S_{priv} \rightarrow$
 $S_{priv} = Y^d - C$

... privat forbruk og sparing (2)

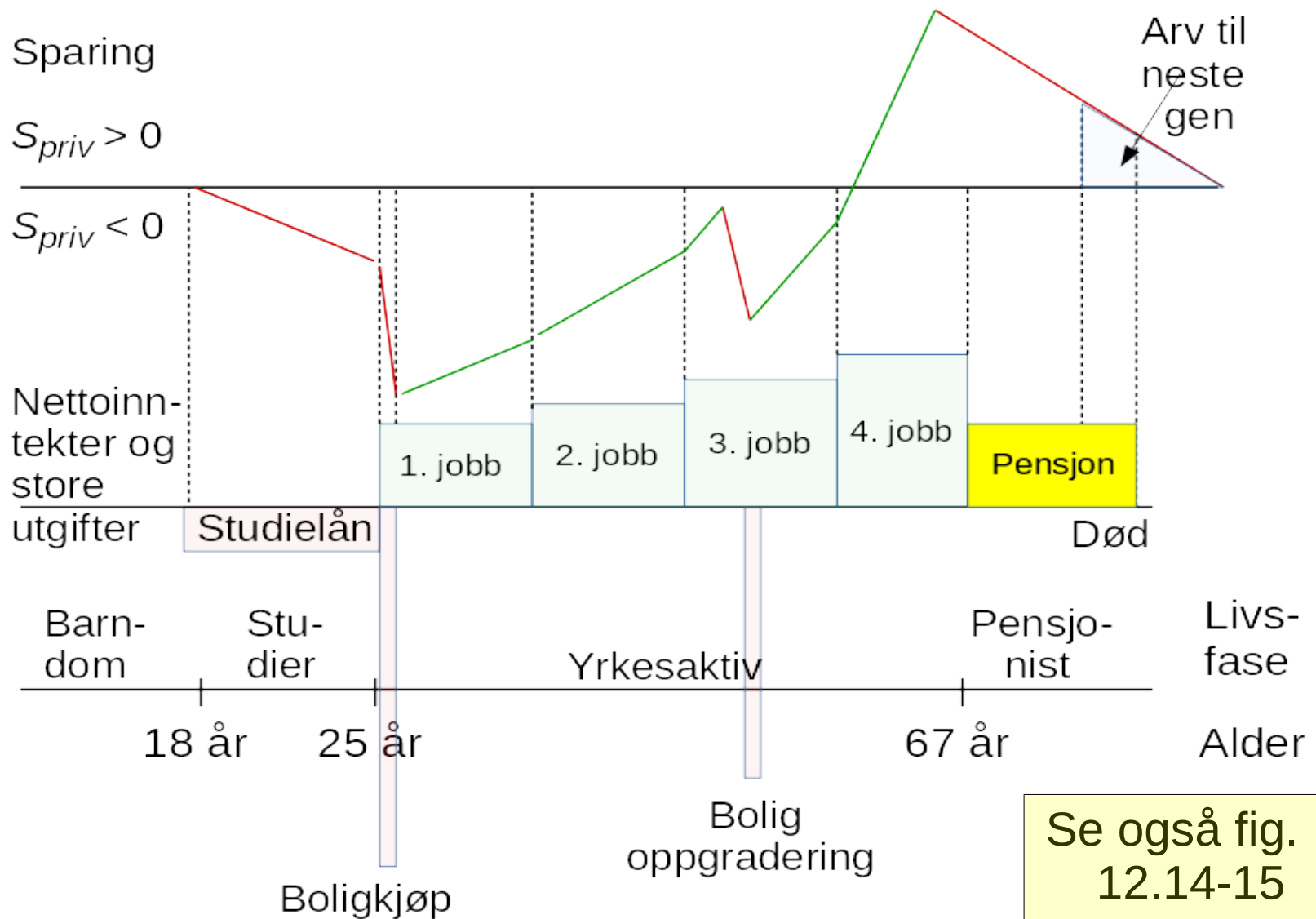
- Privat sparing: $S_{priv} = Y^d - C$
 - Mange detaljer bak denne «lovmessige» sparinga
- To perspektiv for forbruk over tid
 - Ando & Modigliani: overlappende generasjonsmodeller (overlapping generations models)
OLG
 - Milton Friedman: permanent inntektshypotesen (permanent income hypothesis)

Ando & Modigliani: OLG

- Forbruk og sparing gjennom livsløpet for en generasjon
 - gjelda vokser: etter 18 og før yrkesaktiv alder
 - sparing: yrkesaktiv periode
 - tærer på sparinga: pensjonist
- Styrke med modellen
 - = «lett å kjenne seg igjen»
 - livsfase → spareatferd (utjamne forbruk mellom tidsperioder → velferdsgevinst på individnivå)
 - ... men: svak atferdsbit (hva påvirker handling untatt livsfase som man ikke styrer sjøl?)

... Ando&Modigliani – OLG eks. (2)

Se også fig. 12.14-15 s. 721

Milton Friedman: permanent inntekt

- Nåværende inntekt ←
 - utdanning → humankapital
 - type jobb → lønn → muligheter til sparing/-lånefinansiere forbruk
- Nåværende inntekt + utvikling i økonomien der man bur/jobber →
 - forventninger til framtidig inntekt →
 - vilje til å spare
- Styrke: endogene forventninger → atferd
 - ... men: toner ned arv

Politikkføringer fra modellene

- Ando & Modigliani: OLG og arv
 - arv vesentlig element til økonomiske forskjeller
 - arveavgift (redusere arven) →
 - ◆ «hvor du kommer fra» betyr relativt mindre
 - ◆ «hva/hvem du er» betyr relativt meir
- Friedman: permanent inntekshypotesa
 - arv betyr lite → arveavgift ikke egna virkemiddel
 - inntektsskatt meir egna for å redusere forskjeller
 - ... men høg skatt på inntekt → redusert sparing → renta opp → dyrere å investere
 - politikkføring: forsiktig med skatt fordi det påvirker «størrelsa på kaka» (viktigere enn fordeling)